

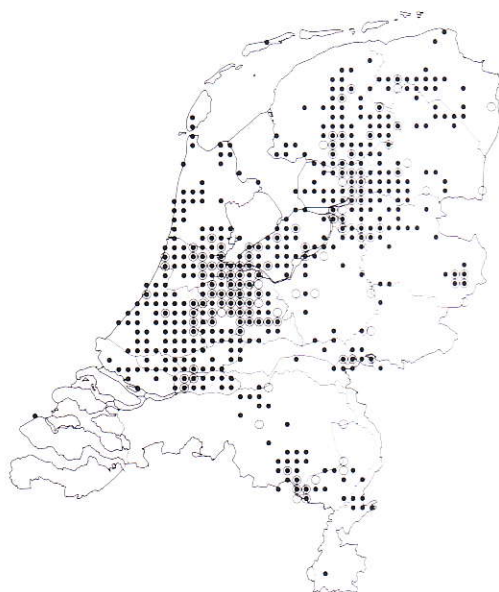
Vroege glazenmaker *Aeshna isocles*

Verspreiding en trend

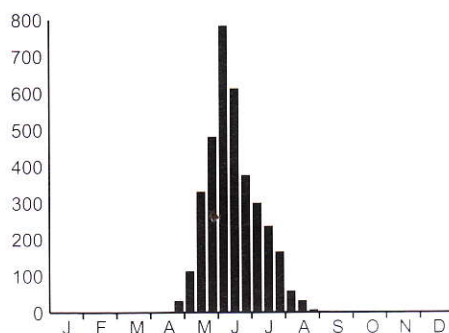
Eind vorige eeuw kwam de Vroege glazenmaker vrij algemeen voor in de laagveenmoerassen van het Utrecht-Hollandse plassengebied en de kop van Overijssel en Friesland; daarbuiten was de soort vrij schaars. In de afgelopen tien jaar is de soort sterk toegenomen. De Vroege glazenmaker is tegenwoordig redelijk wijd verspreid in grote delen van laag Nederland en komt nu ook buiten de grote laagveenmoerassen veel voor. Nadat in 1998 voor het eerst voortplanting in de duinen werd aangetoond heeft de soort zich op meerdere plekken in de duinen van Noord- en Zuid-Holland gevestigd. De eerste waarnemingen uit de Flevo-polder komen uit de jaren '90, tegenwoordig is de soort daar vrij algemeen. Op de hoge zandgronden was de Vroege glazenmaker in de jaren '90 grotendeels beperkt tot de omgeving van Budel Dorplein, de omgeving van Nijmegen en de omgeving van het Lonnekermeer (Twente). Bij de twee eerstgenoemde gebieden lijkt de soort de afgelopen jaren ook te zijn toegenomen. Aansluitend op de toename in de kop van Overijssel en Friesland is er ook een toename van het aantal waarnemingen op de zandgronden van Drenthe en Friesland. Deels zal het hierbij gaan om zwervers, maar bij een aantal vennen is voortplanting aangetoond.

Biotoop

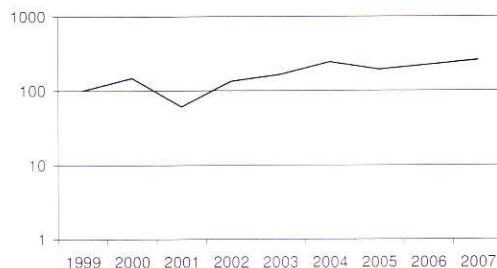
In de atlas van de Nederlandse libellen wordt de biotoop omschreven als "verlandingszones van (matig) voedselrijke wateren in laagveenmoerassen met een redelijke tot goede waterkwaliteit". Daarnaast staat vermeld: "de soort komt ook voor bij mesotrofe vennen, maar is daar sterk achteruitgegaan". Deze biotoopbeschrijving klopt grotendeels nog. Wel heeft de Vroege glazenmaker ook biotopen weten te koloniseren die voorheen ongeschikt waren. Zo is de soort nu ook te vinden bij veel stadsparken, en duinplassen. Het gaat hierbij altijd om plekken met uitgebreide watervegetatie met vaak zones met Riet (*Phragmites australis*) of lisdodde (*Typha* sp.). De soort lijkt in toenemende mate ook weer voor te komen bij vennen. Behalve van de klimaatverandering zal ze zeker ook geprofiteerd hebben van de verbeterde waterkwaliteit.

Verspreiding 1990-1997 (cirkel), 1998-2007 (stip).
Distribution 1990-1997 (circle), 1998-2007 (dot).

Vliegtijd 1998-2007.
Flight period 1998-2007.

Trend 1999-2007.
Trend 1999-2007.